

monarchie avec les Gouvernemens étrangers ont été envisagés com̄e devant avoir quelque influence sur le changement, qui a été jugé nécessaire pour le maintien des rapports entre les sujets du Roi en leurs qualités respectives de créanciers & debiteurs, et pour attribuer au Gouvernement des revenus en realités en remplacement de ceux dans un papier sans valeur. Il seroit plus que présomtueux à moi de vouloir donner à Votre Excellence des assurances propres à La tranquiliser à l'égard des dangers dont l'État est menacé. Il est, com̄e Vous le savez bien, Monsieur le Comte, dans la volonté du Roi d'en détourner les effets de ses Peuples. — J'exécute avec zèle & fidelité les ordres que Sa M^{té} daigne me donner. Les resultats des sages combinaisons du Roi dependent de la Providence Divine.

En réiterant à Votre Excellence mes remercimens j'ai l'honneur de La prier de vouloir bien être persuadée de ma haute & respectueuse reconnoissance.

ce 16. Janvier 1813.

N. Rosenkrantz.

Nyt fra historisk Videnskab i Ind- og Udland.

Dr. William Christensen, hidtil Assistent i Rigsarkivet, er bleven udnævnt til Arkivsekretær fra 1. Febr. 1898.

Karl Ad. Konst. Höfler, tidligere Professor ved det tyske Universitet i Prag, er død 29. Decbr. 1897, 87 Aar gl. Hans historiske Forfatterskab har strakt sig over vidt forskellige Emner; bl. hans Skrifter kan nævnes: *Kaiser Friedrich II* (1844), *Der Congress von Soissons* (1.—2. Bd., 1871—76), *Der Aufstand der castillianischen Städte gegen Karl V* (1876), og *Papst Adrian VI* (1880); desuden har han offentliggjort mange Afhandlinger i Wiener Akademiets Skrifter og i Archiv für oesterreichische Geschichte. Han har paa tysk Side spillet en stor Rolle i Nationalitetskampen i Böhmen.

Carl Richard Unger, Professor i nordisk Filologi ved Kristiania Universitet, er død 30. Novbr. 1897, omtr. 80 Aar gl. Hans Virksomhed paa historisk Omraade er knyttet dels til Udgivelsen af Haandskrifter af *den ældre Edda*, *Heimskringla*, *Flateyjarbók* og *flere Kongesagaer*, dels til hans Medarbejderskab ved *Diplomatarium Norvegicum* lige fra dette Værks Begyndelse 1847.

Begyndt at udkomme er: *Dansk Tidsskrift*, udg. af J. Appel og L. Møltesen (Kbh.). Af de historiske Afhandlinger i de hidtil udgivne 3 Hæfter skal fremhæves afdøde Rigsarkivar A. D. Jørgensens Biografi af *Ambrosius Stub* og Professor Joh. Steenstrups Undersøgelse om *Vort første Naboskab med Tyskerne*.

Efter nogen Tids Hvile, fremkaldt af politiske Grunde, er det særdeles fortjenstfulde Tidsskrift: *Sønderjydske Aarbøger*, udg. af H. P. Hanssen-Nørremølle, Gustav Johansen og P. Skau (Flensborg), atter begyndt at udkomme med 1. Hæftbind af 1897. Imellem Afhandlingerne i dette Hæfte findes en Artikel af A. D. Jørgensen om *Herregaardene paa Als i det 16. Aarh.*

Med det nyligt udkomne 2. Hæfte af 2. Bind er det af Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie ved Professor Kr. Erslev i Forening med Dr. Will. Christensen og Dr. Anna Hude udgivne, for Studiet af vor Middelalders Historie grundlæggende Værk: *Repertorium diplomaticum regni Danici mediaevalis*, naaet til Aar 1400. Tilbage staar endnu Fortegnelsen over Danmarks Breve fra 1401 til 1450.

Hr. Léon Pineau i Tours har udgivet et stort, smukt udstyret Arbejde: *Les vieux chants populaires scandinaves (Gamle nordiske Folkeviser)*. *Étude de littérature comparée* (Paris, 1898), som kun er første Del af et Værk i 3 Bind og omfatter: *Époque sauvage*. *Les chants de magie*. Vore Folkeviser have hidtil været meget lidt studerede i Frankrig, uagtet de, især i Svend Grundtvigs Udgave, indeholde saa rigt Stof

til Nytte for Studier over sammenlignende Litteraturhistorie. Hr. Pineaus Bog maa derfor hilses med Glæde; den er bygget paa omfattende Kjendskab til nordiske Folkeviser, ikke mindst de danske, og Forf. er hjemme i hele den hidhørende Litteratur, selv vanskelig tilgængelige Afhandlinger og Tidsskrifter ere benyttede af ham. Man vil i denne Mængde af Citater paa nordiske Sprog næsten ikke finde en Fejl, og i Oversættelserne er sjældent et dansk Udtryk bleven misforstaaet, hvad der for en fransk Bog er noget ganske enestaaende. Dertil kommer, at Forf. besidder stor Læsning paa andre Omraader og især er hjemme i Folketraditioner fra mange Verdensdele; han skriver varmt og aandfuldt og giver mange interessante Sammenstillinger, saa at Bogen ogsaa har megen Krav paa nordiske Læseres Opmærksomhed. Især vil den dog blive et Hovedmiddel til at gøre Franskmændene bekendte med Folkeviserne fra Norden.

Derimod maa man betvivle, at Hr. Pineau vil faa Tilslutning til sine Hovedresultater. Han hævder, at Trylleviserne, hvis Emner jo saa ofte gjenfindes i forskjellige Lande, ere opstaaede i en forhistorisk Tid, da Europas Befolkning næppe nok var adskilt i de nuværende Folkeklasser, og at de, uagtet mange Ændringer i ydre og indre Karakter under Tidernes Løb, dog ere i Form og Indhold væsentlig uforandrede. De skrive sig ikke fra Middelalderen; der findes ikke Katholicisme i dem, derimod en ikke-christen Folketro, som vi træffe hos vilde Folk i vore Dage, og hvert Øjeblik hentydes der til Skikke og Forestillinger, som kun findes hos primitive Folk. Beviset for disse Sætninger synes ikke givet, og Antagelsen støder paa uoverkommelige praktiske Vanskeligheder, ligesom Forf. næppe tilstrækkeligt har haft Øje for Menneskeslægtenes psykologiske Ensartethed eller for Forestillingers og Emners store Vandreevne.

Et andet fransk Skrift over Folkeviser kan her nævnes, nemlig *Rapport sur une mission en Islande et aux îles Féroë*, par M. Raymond Pilet (*Extrait des Nouvelles Archives des Missions scientifiques*, t. VII, Paris 1896). Ogsaa denne Forf. har arbejdet med megen Omhu og stor Kærlighed til den

Opgave, han havde sat sig, at indsamle Folkemelodier paa en Rejse til Island og Færøerne. Hr. Pilet har faaet god Bistand af Befolkningen, og han har optegnet firsindstyve Melodier, som ere gengivne i Bogen. Det fortjenstfulde Skrift giver gode kulturhistoriske Oplysninger og ledsages af smukke Illustrationer.

Joh. Stp.

12 svenske Historikere (O. Alin, S. Bergh, E. Carlsson, C. Hallendorff, Emil, Hans og Karl Hildebrand, H. Hjärne, O. Montelius, C. T. Odhner, L. Stavenow og O. Varenius) har i Forening udgivet et Festskrift til Ære for den forh. Rigsarkivar C. G. Malmström i Anledning af hans 76. Fødselsdag (*Historiska Studier. Festskrift tillägnad Carl Gustaf Malmström den 2. Novbr. 1897*, Stockh., 1897). Imellem Afhandlingerne skal særlig fremhæves E. Carlssons Fremstilling af Gangen i Slaget ved Poltava, der munder ud i en streng Bedømmelse af Karl XII's hele Krigsførelse 1709, H. Hjärnes især paa russiske Kilder byggede Undersøgelse af de holsten-gottorpske Intriger i Rusland 1726—27, L. Stavenows Studie over de politiske Doktriners Udvikling under Frihedstiden efter 1751, C. T. Odhners Fremstilling af Forholdene ved den russiske Gesandt Razumovskijs Note af 18. Juni 1788, der imod Katharina II's Ønske gav Anledning til Gustav III's Fredsbrud, og Statsraaden Grev Lagerbjelkes Memoire af 6. Juni 1809 om Sveriges Forhold til de fremmede Magter (meddelt af O. Alin), i hvilken der bl. a. indeholdes den mærkelige Ytring: „Prins Christian August af Holstein Augustenburg har gjort Sverige den største Tjeneste, det nogensinde har modtaget af en udenlandsk Mand“.

Professor Joh. Rich. Danielson i Helsingfors har udgivet et stort Værk: *Finska Kriget och Finlands Krigare 1808—1809; från Finnskan af W. Söderhjelm* (Helsingfors, 1897). Dette højst interessante Arbejde, der bl. a. støtter sig paa mange nye Oplysninger, tilsigter ikke saa meget at give en detailleret Fremstilling af Krigsbegivenhederne som kritisk